

Samtal om sexuell hälsa och erfarenhet av våld

Forskning och verksamhetsutveckling

- SEXIT startade som forsknings- och verksamhetsutvecklings projekt 2015
- Samarbete med Västra Götalandsregionens Kompetenscentrum om våld i nära relationer, Sexualmedicinskt centrum och Smittskydd Västra Götaland
- Avhandling från Linköpings Universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård, Hammarström 2021
- Flera pågående studier om SEXIT i elevhälsan och anpassning av SEXIT för vuxna

Identification of young people at risk of sexual ill-health

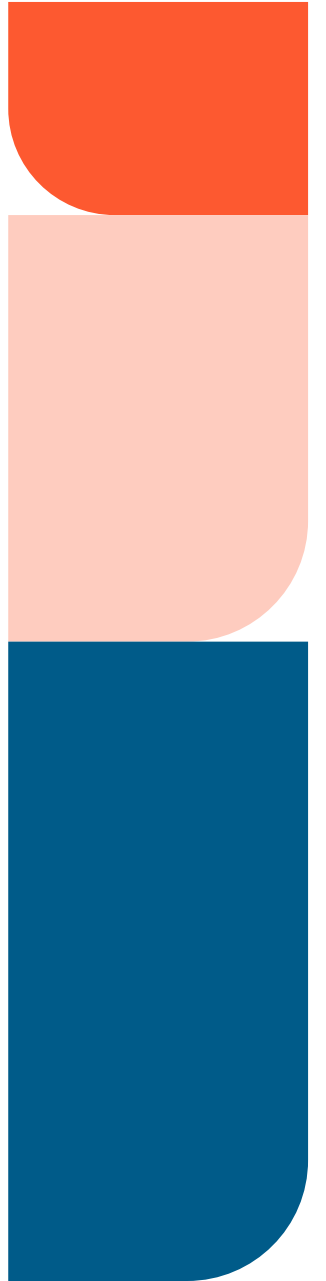
- implementing a new tool in youth clinics

Sofia Hammarström

Syfte med SEXIT

- *Att unga som är särskilt risktagande eller utsatta vad gäller sexuell ohälsa, och/eller unga med erfarenhet av våld, ska identifieras och erbjudas relevant vård och stöd.*
- *Att bidra till ett mer strategiskt preventivt arbete.*

SEXIT frågeformulär 3.0

- 22 frågor om besökaren samt fritextfält
- Frågor baserade på forskning om riskfaktorer för sexuell ohälsa och erfarenhet av våld
- Uppföljning av personalens åtgärder
- Inga personuppgifter på enkäten vilket möjliggör insamling och statistikföring

sexit

Samtal om sexuell hälsa och erfarenhet av våld

Dessa frågor ställs för att kunna ge bättre vård och stöd. Att svara är frivilligt, du väljer själv vilka frågor du vill svara på och vilka svarsalternativ som stämmer bäst på dig.

1. Hur gammal är du?	år				
2. Vilket kön har du? Med kön menar vi könsidentitet, det kön du själv känner dig som.	Kvinn ☐	Man ☐	Annat ☐ _____	Vet inte ☐	
3. Vilken sexuell orientering har du?	Heterosexuell ☐	Homosexuell ☐	Bisexuell ☐	Annan ☐ _____	Vet inte ☐
4. Hur bor du?	Med förälder/ vårdnadshavare ☐	Med kompis/ partner ☐	I familjehem/ på HVB ☐	Ensam ☐	Annat sätt ☐
5. Hur ofta har du druckit alkohol under det senaste året?		Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mindre ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2 gånger i veckan eller mer ☐
6. Har du använt droger? Cannabis, amfetamin, heroin, LSD, anabola steroider, poppers eller annan drog.			Aldrig ☐	Ja, för mer än ett år sedan ☐	Ja, under det senaste året ☐
7. Är det någon som har begränsat eller kontrollerat dig när det gäller t.ex. val av partner, umgänge, klädsel eller fritidsaktiviteter?			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
8. Har du själv begränsat eller kontrollerat någon annan enligt ovan?			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
9. Har du varit utsatt för fysiskt och/eller psykiskt våld? Fysiskt våld är t.ex. att bli slagen, sparkad, knuffad eller skadad på annat sätt. Psykiskt våld är t.ex. att bli kränkt, förnedrad, hotad, trakasserad eller mobbad. Psykiskt våld kan även ske via mobil eller dator. Flera svar möjliga.			Ja, fysiskt våld ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
			Ja, psykiskt våld ☐		
10. Har du själv utsatt någon annan för fysiskt och/eller psykiskt våld enligt ovan?			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
11. Har du varit utsatt för något av följande mot din vilja? Gäller även via mobil eller dator.					
- sett någon blotta sig, att någon tafsat på dig, tagit emot eller skickat avklädda bilder			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
- onanerat åt någon eller haft vaginalt-, oralt- eller analt sex			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
12. Har du själv tafsat, skickat eller krävt avklädda bilder, eller utfört någon annan sexuell handling mot en persons vilja?			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐
13. Har du under din uppväxt upplevt att någon i din familj utsatts för psykiskt, fysiskt, eller sexuellt våld?			Ja ☐	Nej ☐	Vet inte ☐

➔

Frågorna i SEXIT 3.0

1. Ålder

2. Könsidentitet

3. Sexuell orientering

4. Boende

5. Alkohol

6. Droger

7-8. Begränsad/kontrollerad

9-10. Psykiskt eller fysiskt våld

11-12. Sex mot sin vilja

13. Bevittnat våld

14. Ålder för sexdebut (självddefinierad)

15. Antal sexpartners

16. STI skydd- Kondomanvändning

17. Graviditetsskydd

18. Könssjukdomar

19. Oplanerad graviditet

20. Sex som självskada

21-22. Sex mot ersättning

Därför behövs SEXIT

För att utsatthet och ohälsa är vanligt

För att det är svårt att fråga och unga sällan berättar självmant

För att studier visar att människor vill få dessa frågor

För att kunna ge rätt stöd och behandling

För att det har saknats rutiner och verktyg

SEXIT nationellt

- Ungdomsmottagningar i 15 regioner
- 500 utbildade elevhälsopersonal
- SiS ungdomshem i VGR
- Mini-Maria i VGR
- Mottagning för unga män, VGR
- Mottagning för unga vuxna, VGR
- SMC-Pilen, VGR
- BUP

Hur och när används SEXIT?

Här ställer vi frågor om din **sexuella hälsa och erfarenhet av våld**

Alla som besöker oss erbjuds att fylla i ett formulär där vi ställer frågor om våld, sexualitet och annat som är viktigt för din hälsa. Dina svar blir sedan underlag för våra fortsatta samtal.

Frågorna ställs för att kunna ge bättre vård och stöd. Att svara är frivilligt, du väljer själv vilka frågor du vill svara på och vilka svarsalternativ som stämmer bäst på dig.

Informationen du lämnar i formuläret hanteras på samma sätt som saker du berättar vid ditt besök, journalen lyder under sekretess och vi som arbetar här har tystnadsplikt. Vi har dock alltid en skyldighet att göra en orosanmälan till socialtjänsten om vi misstänker att någon under 18 år far illa.

sexit

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

SRHR.se
sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Efter inledande information fyller ungdomen i det standardiserade frågeformuläret.

Personalen går igenom svaren med den unga och ställer följdfrågor med stöd av handboken.

Personalen gör en helhetsbedömning och vidtar åtgärder med stöd av handboken. Personalen journalför det av vikt.

Rutiner i olika verksamheter

På ungdomsmottagning:

- Vid nybesök och 1 ggr/år
- På drop-in
- Vid online-besök
- Alla professioner
- Nationell KVÅ-kod (1/1)

AV144 Strukturerad bedömning av sexuell riskutsatthet och våldserfarenhet

I elevhälsan:

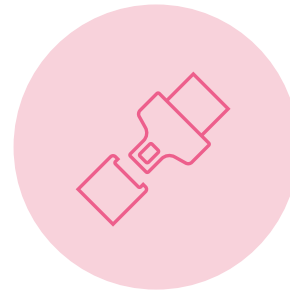
- Inkluderas i hälsosamtalet på högstadiet och gymnasiet eller som fristående rutin
- Skolsköterskor och kuratorer

Av de som använde SEXIT...

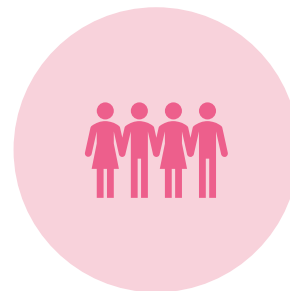
Svarade 97 % att SEXIT var lämplig som metod i elevhälsan.

92 % svarade att de kände sig trygga att använda SEXIT.

86 % anser att SEXIT hjälper dem att ställa frågor som annars känns svåra att ta upp.

97 % skulle rekommendera SEXIT till andra skolor.

Ungas erfarenheter av SEXIT

- Samtalet, konkret vägledning

"vi gick igenom dom(svaren) och det kändes tryggt och bra liksom. Och sen ifall jag hade svarat nåt speciellt eller nånting som dom tyckte var nåt annorlunda, så tog dom upp det och sa att "jag ser här att på den här frågan så har du svarat såhär, vill du prata om det eller vill du utveckla ", ja, kollade läget så att det var okej."

- Professionellt bemötande avgörande - rädsla att bli dömd

"Det är skönt att veta att alla får svara på formuläret. Inte bara jag för att jag har en piercing i näsan."

"det är så mycket hur det görs... om personen sitter med en rynka i pannan när man berättar sina svar så blir man ju lite orolig, men om personen liksom tar det som att "ja, så här är det", ja, då känns det ju mycket lättare."

SEXIT på olika språk

- Formuläret finns på de fem vanligaste språken bland unga
- SEXIT Bild- och språkstöd på de vanligaste språken samt lättare svenska
- Affisch på de vanligaste språken
- www.srhr.se/sexit

21.

ንስኻ/ኸ ሴክስ ምስ ዝረኽብካዮ ሰብ ኮነ ብተሌ ፎን ወይ ብኮምፒተር ብምግባር ገንዘብ ተኸፊሉካ ይፈልጥ ዶ?

ምናልባት ንስኻ/ኸ ጥረ ገንዘብ፣ ኣልቲሆል፣ ሽጋራ፣ ድራግ፣ መንበሪ ገዛ፣ መግቢ ወይ መገሻ ተቐቢልካ ትኸውን

Har du fått någon betalning för att göra något sexuellt med någon du träffat eller genom telefon eller dator?
Det kan vara att du fått pengar, alkohol, cigaretter, droger, boende, mat eller resor.

✓
አዎ
Ja

✗
የኖአ/ አይፋልን
Nej

??
አይፈልጥን ኣየ
Vet inte

Nätverket SEXIT i elevhälsan

- Nationellt nätverk för utbildad elevhälsopersonal & andra som arbetar med att stödja implementeringen.
- Syfte: att främja användning av SEXIT i elevhälsan genom information, kunskapshöjande inslag samt erfarenhetsutbyte.
- Digitala nätverksträffar 2-4 gånger per år.
- Anmälan till nätverket sker på srr.se/sexit, via länken eller qr-koden.
- <https://vgregion.esmaker.net/s.aspx?id=67ff1d3656bb>

SEXIT Nyhetsbrev

- Ett sätt att hålla sig uppdaterad om nya material, utbildningar och annat som relaterar till användningen av SEXIT.
- Utkommer 2ggr/år.
- Anmäl dig via hemsidan www.vgregion.se/sexit eller på:

<https://vgregion.esmaker.net/Public/regForm.aspx?pid=18824387-1856-416e-a025-ed393ee6d7bd>

sexit Nyhetsbrev #2

Det här är Kunskapscentrum för sexuell hälsa SEXIT-nyhetsbrev och syftet är att på ett enkelt och kortfattat sätt sprida information, främja användningen av SEXIT samt hålla ihop projektet nationellt. Nyhetsbrevet kommer ut två gånger om året. Vidarebefodra gärna nyhetsbrevet om du vet någon som är intresserad, längst ner finns länkar för att både anmäla och avregistrera sig från kommande nyhetsbrev.

SEXIT från norr till söder

Julen är snart här och det är med glädje vi ser tillbaka på ett händelserikt SEXIT år. Vi har genomfört flera utbildningsinsatser ute i landet, Fyrbodalen, Lidingö, Huddinge och Region Norrbotten kan nu sälla sig till den allt större skara ungdomsmottagningar som genomgått utbildningen. Totalt sett har mottagningar utbildats i hälften av Sveriges regioner.

Projektet har presenterats på flertalet konferenser under året såväl regionala som nationella och internationella. Vi som jobbar med projektet är både glada och stolta över den energi och det intresse som finns för att lära mer om SEXIT och vara med och utveckla både materialet och de egna verksamheterna.

Arboga kommun
Reg. Värmland
Skolor Stenungsund
Reg. Norrbotten
Reg. Gävleborg
Täby UM
Stadsmissionen UM
Haninge UM
Lidingö UM

Publicerad forskning om SEXIT för unga

- Hammarström S. Identification of young people at risk of sexual ill health : implementing a new tool in youth clinics [Doktorsavhandling]. Linköping University Medical Dissertations; 2021. DOI: <https://doi.org/10.3384/diss.diva-178042>
- Hammarström S, Nilsen P, Lindroth M, Stenqvist K, Bernhardsson S. Identifying young people exposed to or at risk of sexual ill health: pilot implementation of an evidence-informed toolkit (SEXIT) at Swedish youth clinics. European Journal of Contraception and Reproductive Health Care. 2019; 24:1; 45-53. <https://doi.org/10.1080/13625187.2018.1564815>
- Hammarström S, Bernhardsson S, Nilsen P, Elisson J, Frostholm E, Lindroth M. Ask me, listen to me, treat me well and I shall tell: youth clinic visitors' experiences of systematic assessment of sexual ill health and risk-taking (SEXIT). Sexual and Reproductive Health Matters 2022. <https://doi.org/10.1080/26410397.2022.2146032>
- Hammarström S, Lindroth M, Nilsen P, et al. Staff's experiences of a pilot implementation of the SEXual health Identification Tool for assessing sexual ill health among visitors to Swedish youth clinics: A focus group study. Sexual & Reproductive Healthcare. 2021;29:100643. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2021.100643>.
- Hammarström S, Alehagen S, Kilander H. Violence and sexual risk taking reported by young people at Swedish youth clinics. Ups J Med Sci. 2022;127(1). DOI: [10.48101/ujms.v127.7823](https://doi.org/10.48101/ujms.v127.7823)
- Kilander H, Alehagen S, Hammarström S, Golsäter M. Identifying sexual risk-taking and ill health in the meeting with young people –experiences of using an assessment tool. Scandinavian Journal of Caring Sciences 2022. <http://doi.org/10.1111/scs.13081>
- Wilhsson M, Törnqvist L, Söderquist I, Larsson M. SEXIT as a screening tool to identify adolescents exposed to or at risk of sexual ill-health and sexual risk taking. British Journal of Child Health [Internet]. 2023;4(4):196–203. Tillgänglig vid: <https://doi.org/10.12968/chhe.2023.4.4.196>
- Håkansson M, Söderström S, Makenzius M. Experiences of school health professionals in implementing structured assessments of sexual health and experiences of violence among youth in Sweden using the SEXual health Identification Tool (SEXIT): a qualitative sequential study. BMJ Public Health 2024;2:e001667. <https://doi.org/10.1136/bmjph-2024-001667>

Tack och tid för frågor!

Eva Rundberg | Utvecklingsledare
Kunskapscentrum för sexuell hälsa

eva.rundberg@vgregion.se

072 - 205 43 93

www.vgregion.se/ksh

www.vgregion.se/sexit

www.srhr.se/sexit

